

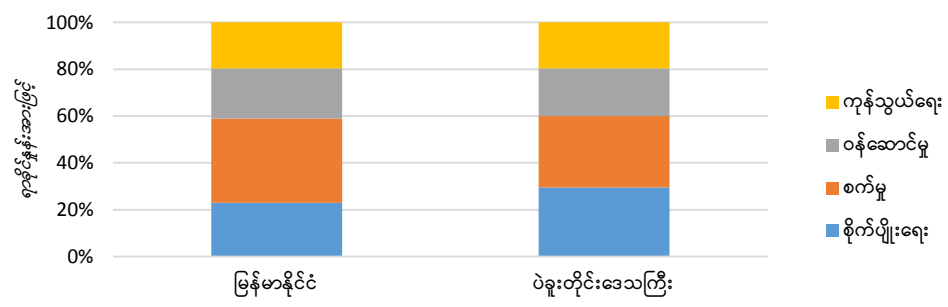
မိတ်ဆက်

၁။ ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာရေးစီမံခန့်ခွဲမှုသည် အခြားသော တိုင်းဒေသကြီးနှင့် ပြည်နယ်များနည်းတူ ပဲခူးတိုင်းဒေသကြီး၏ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် မရှိမဖြစ် အရေးပါသော အခန်းကဏ္ဍတွင် ပါဝင်ပါသည်။ အစိုးရများအနေဖြင့် အကန့်အသတ်ဖြင့် ရှိသည့် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာအရင်းအမြစ်များကို စီးပွားရေးတိုးတက်စေရေးနှင့် ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှုလျှော့ချရေးတို့သည် လူမှုဘဝ များ သာယာဝပြောရေးအတွက် မည်သို့အကောင်းဆုံးအသုံးပြုမည်ကို ရွေးချယ်ဆုံးဖြတ်ရပါသည်။ ထိုရောက်ကောင်းမွန်သည့် ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာရေးစီမံခန့်ခွဲမှုသည် အစိုးရ၏ရည်မှန်းချက်များကို မှန်ကန်စွာ ဦးစားပေးချမှတ်အကောင်အထည်ဖော်ခြင်း၊ လျှော်ကန်ကောင်းမွန်သော၊ သာတူညီမျှသော အသုံးစရိတ်များ သုံးစွဲခြင်းတို့ဖြစ်စေရေးအတွက် အရေးပါပါသည်။ လက်ရှိတွင် မြန်မာနိုင်ငံရှိ ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရများသည် ပညာရေးနှင့် ကျန်းမာရေးကဏ္ဍတို့တွင် အများပြည်သူဝန်ဆောင်မှု များပေးရန် တာဝန်မရှိသော်လည်း အခြားအဓိကပြည်သူဝန်ဆောင်မှုများဖြစ်သော အခြေခံအဆောက်အအုံ တိုးတက်စေရေးနှင့် စည်ပင်သာယာရေးစသည့် ပြည်သူဝန်ဆောင်မှုအချို့ကို ပရုံးထမ်း တာဝန်ယူထားကြရသည်။ အကျိုးဆက်အနေဖြင့် ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီး၏ ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာရေးစီမံခန့်ခွဲမှုစွမ်းရည် ကောင်းမွန်တိုးတက်လာခြင်းမှာ ပြည်သူ့ကဏ္ဍအသုံးစရိတ်များ၏ အရည်အသွေးကောင်းမွန်လာစေခြင်း၊ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး၊ သာတူညီမျှရေးနှင့် ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှုလျှော့ချရေးတို့တွင် အကျိုး အမြင်ဆုံး ပြန်လည်ဖြစ်ထွန်းစေခြင်းအတွက် လွန်စွာအရေးပါပါသည်။ ယခုကဲ့သို့ ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာရေးမူဝါဒအစီရင်ခံစာများသည် မူဝါဒဦးစားပေးများ၊ ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်မှုများ ကောင်းမွန်ရေး၊ အခွန်ဘဏ္ဍာ အားကောင်းခိုင်မာလာ ရေး၊ ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ ပွင့်လင်းမြင်သာရေး၊ တာဝန်ယူ၊ တာဝန်ခံမှုရှိရေးတို့နှင့်စပ်လျဉ်းသည့် ဆွေးနွေးမှုများကို အားပေးနိုင်ရေးအတွက် ရည်ရွယ်ပါသည်။ ယခု အစီရင်ခံစာအကျဉ်းချုပ်များတွင် ကောင်းမွန်သော ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာရေးစီမံခန့်ခွဲမှု အတွက် အခြေခံကျသည့် ကိန်းဂဏန်းအချက်အလက် လေ့လာသုံးသပ်မှုများကို ပံ့ပိုးပေးနိုင်ရန် ရည်မှန်းပါသည်။

ပဲခူးတိုင်းဒေသကြီး၏ ဘဏ္ဍာရေးအခြေအနေ

၂။ ၂၀၁၈-၁၉ ဘဏ္ဍာရေးနှစ်တွင် ပဲခူးတိုင်းဒေသကြီး၏ ဂျီဒီပီသည် ၈.၅၇ ထရီလီယံ ရှိပြီး၊ မြန်မာနိုင်ငံ ဂျီဒီပီ၏ ၈% နှင့် ညီမျှပါသည်။ ထိုအတွက် တိုင်းဒေသကြီးအတွင်း တစ်ဦးကျထုတ်လုပ်မှုနှင့် ဝန်ဆောင်မှု တန်ဖိုး (ဂျီဒီပီ) မှာ ၁.၇၄ သန်း ရှိမည် ဖြစ်ပြီး ၎င်းမှာ တစ်နိုင်ငံလုံး ပျမ်းမျှတစ်ဦးကျ ဂျီဒီပီအောက် လျော့နည်းပါသည်။ သို့သော်လည်း အမှန်ဂျီဒီပီအားဖြင့် ပဲခူးတိုင်း ဒေသကြီးမှာ ၂၀၁၈-၁၉ ဘဏ္ဍာရေးနှစ်တွင် ၇.၈ % တိုးတက်မည်မျှော်မှန်းပြီး ၎င်းနှုန်းမှာ တစ်နိုင်ငံလုံးအတွက် အမှန် ဂျီဒီပီ တိုးတက်နှုန်းလျာထားချက်ထက် သာလွန်ပါသည်။ ၂၀၁၈-၁၉ ဘဏ္ဍာရေးနှစ် တိုင်းဒေသကြီးဂျီဒီပီ၏ ၃၀.၅ % မှာ စက်မှုကဏ္ဍ ဖြစ်ပြီး ၎င်းကဏ္ဍမှာ နှစ်အလိုက် ၁၁.၂ % တိုးတက်မည်ဟု ခန့်မှန်းပါသည်။ တိုင်းဒေသကြီး၏စီးပွားရေးတွင် ၂၉.၅ % ဖြင့် ဒုတိယအရေးအပါဆုံးဖြစ်သည့် လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍမှာ ၂၀၁၈-၁၉ ဘဏ္ဍာရေးနှစ်တွင် ၃.၈ % သာ တိုးတက်မည်ဟု ခန့်မှန်းထားပါသည်။ ဝန်ဆောင်မှုနှင့် ကုန်သွယ်မှုကဏ္ဍတို့မှာ တိုင်းဒေသကြီး၏ဂျီဒီပီတွင် ၂၀.၄ % နှင့် ၁၉.၆ % အသီးသီး ပါဝင်ပြီး၊ ၂၀၁၈-၁၉ ဘဏ္ဍာရေးနှစ်တွင် တိုးတက်နှုန်း ၉.၁ % နှင့် ၇.၈ % အသီးသီးရှိမည်ဟု ခန့်မှန်းထားပါသည်။

ဂျီဒီပီတွင် ကဏ္ဍအလိုက်ပါဝင်မှု (၂၀၁၈-၁၉)

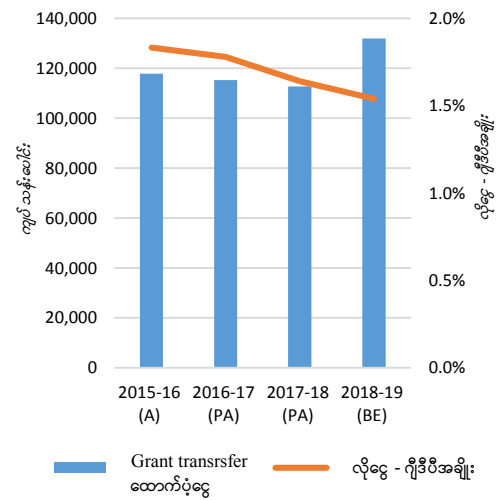

၃။ ပြည်ထောင်စုမှ ပဲခူးတိုင်းဒေသကြီးအတွက် ဘတ်ဂျက်လိုငွေဖြည့်လွှဲပြောင်းထောက်ပံ့မှု မြင့်တက်လာသော်လည်း ပဲခူးတိုင်းဒေသကြီး၏ ဘတ်ဂျက်လိုငွေနှင့် ဂျီဒီပီအချိုးမှာ လတ်တလောနှစ်များတွင် ကျဆင်းလာလျက်ရှိသည်ကိုတွေ့ရပြီး၊ တိုင်းဒေသကြီး၏ အမည်ခံဂျီဒီပီ လျှင်လျှင်မြန်မြန် တိုးတက်လာခြင်းကြောင့် တစ်စိတ်တစ်ဒေသအားဖြင့် ဖြစ်နိုင်ပါသည်။ ပြည်ထောင်စုမှ လိုငွေဖြည့်လွှဲပြောင်းထောက်ပံ့မှု grant transfer မပါဝင်သည့် တိုင်းဒေသကြီး၏ ရငွေစုစုပေါင်းမှာ ၂၀၁၈-၁၉ ခု၊ ဘဏ္ဍာရေးနှစ် ဘတ်ဂျက်မူလခန့်မှန်းခြေအရ ကျပ် ၃၃.၉ ဘီလျံရှိပြီး တိုင်းဒေသကြီးဘတ်ဂျက်မှ စုစုပေါင်းအသုံးစရိတ်မှာ ကျပ် ၁၆၅.၈ ဘီလျံရှိပါသည်။ ထို့အတွက် ဘတ်ဂျက်လိုအပ်ချက် ကျပ် ၁၃၂ ဘီလျံကို ပြည်ထောင်စုမှလွှဲပြောင်းထောက်ပံ့မှုဖြင့် ဘဏ္ဍာငွေဖြည့်ဆည်းပြီး ၎င်းမှာ ဒေသတွင်းဂျီဒီပီ၏ ၁.၅ ရာခိုင်နှုန်းဖြစ်ပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံ၌ တိုင်းဒေသကြီး၊ ပြည်နယ် အစိုးရများမှာ ပြည်ထောင်စုမှလွှဲပြောင်းထောက်ပံ့မှုအပေါ် မှီခိုရလျက်ရှိပြီး အကျိုးဆက်အနေဖြင့် ၎င်းထောက်ပံ့မှုပမာဏက အသုံးစရိတ်အတွက် မည်မျှသုံးစွဲနိုင်မည်ကို အဓိက လွှမ်းမိုးဆုံးဖြတ်ပါသည်။

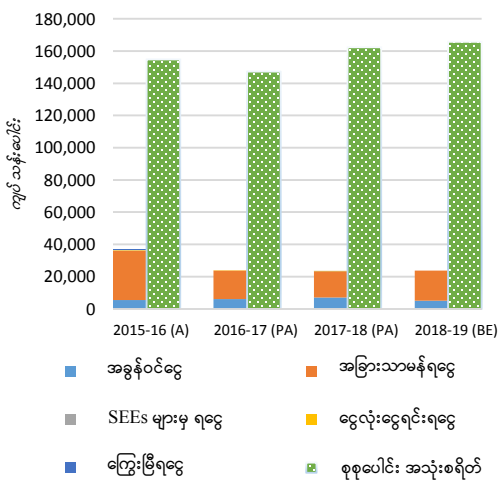
ပဲခူးတိုင်းဒေသကြီး၏ ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာအချက်အလက်များ

	ကျပ် သန်းပေါင်း			
	2015-16 (A)	2016-17 (PA)	2017-18 (PA)	2018-19 (BE)
သာမန်ရငွေ	45,392	27,463	36,561	33,897
ငွေလုံးငွေရင်းရငွေ	727	128	38	
ကြွေးမြီရငွေ	63			
စုစုပေါင်း ရငွေ	46,182	27,591	36,599	33,897
သာမန်အသုံးစရိတ်	67,019	60,716	66,767	70,213
ငွေလုံးငွေရင်းအသုံးစရိတ်	87,732	86,474	95,511	95,613
ကြွေးမြီအသုံးစရိတ်	63			
စုစုပေါင်း အသုံးစရိတ်	154,815	147,190	162,278	165,826
လိုငွေ	108,633	119,599	125,679	131,928
ဂျီဒီပီ (နှစ်အလိုက်ဈေးနှုန်း)	5,930,000	6,719,000	7,663,000	8,572,000
လိုငွေ - ဂျီဒီပီ အချိုး	1.8%	1.8%	1.6%	1.5%

Grant transfer နှင့် လိုငွေ - ဂျီဒီပီအချိုး (ပဲခူးတိုင်းဒေသကြီး)

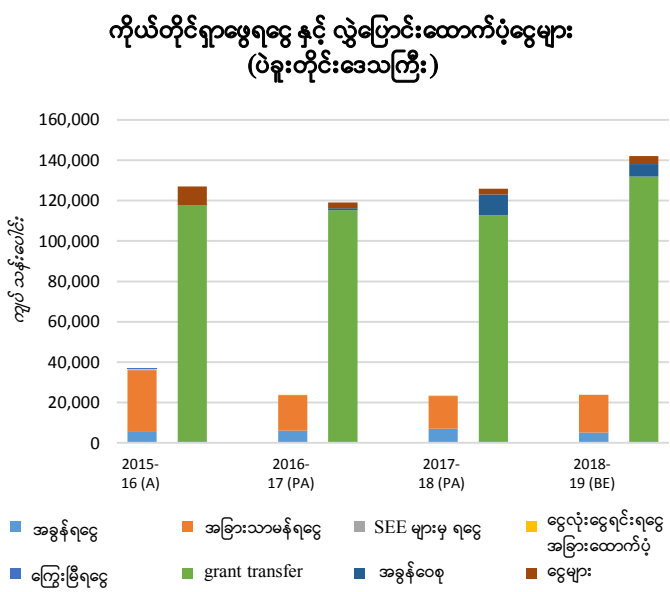
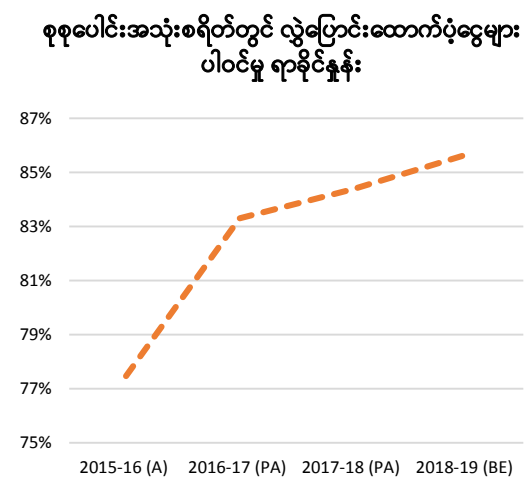
ကိုယ်တိုင်ရှာဖွေရငွေ နှင့် အသုံးစရိတ် (ပဲခူးတိုင်းဒေသကြီး)

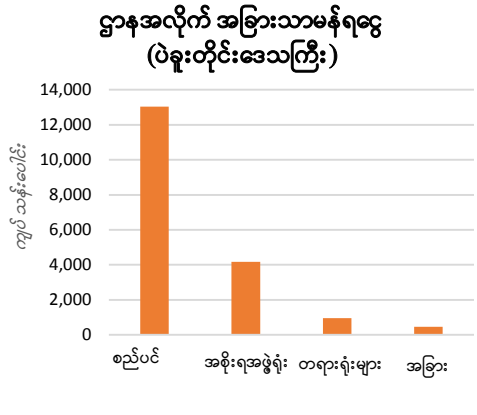
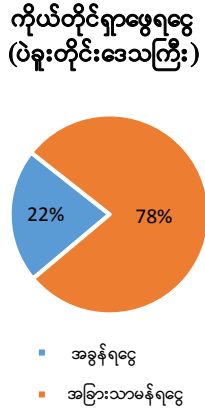
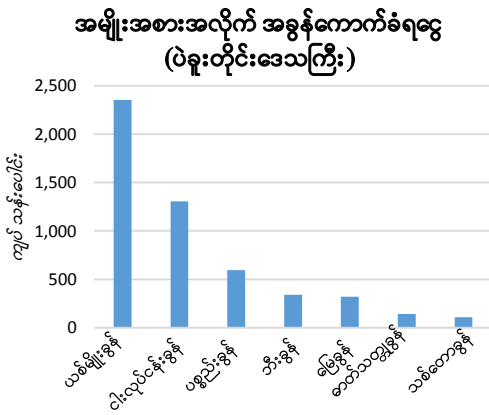
၄။ ပဲခူးတိုင်းဒေသကြီး၏ ကိုယ်တိုင်ရှာဖွေရငွေမှာ ကျဆင်း လျက်ရှိပါသည်။ သို့သော်လည်း တိုင်းဒေသကြီး ဘတ်ဂျက်မှ အသုံး စရိတ်များ မြင့်တက်လာလျက်ရှိပါသည်။ အထူးသဖြင့် အခြေခံ အဆောက်အအုံတည်ဆောက်ရေးဆိုင်ရာ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအသုံးစရိတ် များတွင် ဖြစ်ပါသည်။ တိုင်းဒေသကြီး၏ ကိုယ်တိုင်ရှာဖွေရငွေသည် ၂၀၁၈-၁၉ ခု၊ ဘဏ္ဍာရေးနှစ်တွင် ၂၀၁၅-၁၆ ဘဏ္ဍာရေးနှစ်နှင့်နှိုင်းယှဉ် လျှင် ၃၆ ရာခိုင်နှုန်းလျော့ကျပါသည်။ တိုင်းဒေသကြီး၏ ကိုယ်တိုင်ရှာ ဖွေရငွေတွင် အခွန်မဟုတ်သည့် အခြားသာမန်ရငွေမှာ အဓိကပါဝင် ပါသည်။ ပဲခူးတိုင်းဒေသကြီးမှာ ၎င်း၏ဘတ်ဂျက်အသုံးစရိတ်များအ တွက် ပြည်ထောင်စုမှထောက်ပံ့မှုများဖြစ်သည့် (က) အထွေထွေလွှဲ ပြောင်းထောက်ပံ့မှု (ခ) အခွန်ဝေစု နှင့် (ဂ) အသေးစားဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ် ငန်းများ ဆောင်ရွက်ရန်ပေးသည့် မဲဆန္ဒနယ်ဖွံ့ဖြိုးရေးထောက်ပံ့မှု ဘဏ္ဍာရေးနှစ်တွင် ပြည်ထောင်စုမှ အထွေထွေလွှဲပြောင်းထောက်ပံ့မှု

မှာ ကျပ် ၁၄၂ ဘီလီယံရှိရာ တိုင်းဒေသကြီးဘတ်ဂျက်စုစုပေါင်းအသုံးစရိတ်၏ ၈၀ ရာခိုင်နှုန်း ဖြစ်ပါသည်။

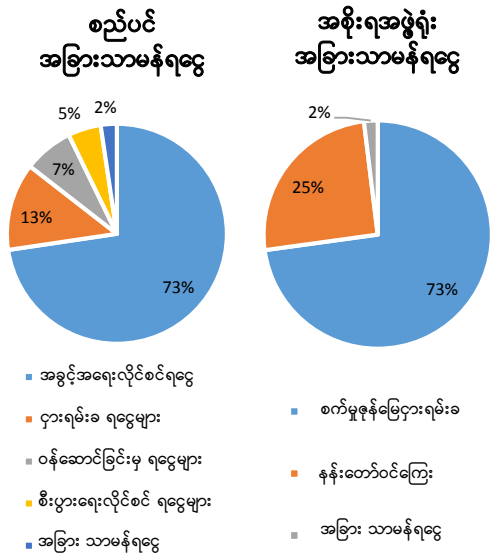
၅။ တိုင်းဒေသကြီး၏ မြင့်တက်လာသည့် အသုံးစရိတ်များအတွက် လွှဲပြောင်းထောက်ပံ့ငွေဖြင့် ပိုမို ဘဏ္ဍာငွေထောက်ပံ့ လျက်ရှိပါသည်။ ၂၀၁၅-၁၆ ခု၊ ဘဏ္ဍာရေးနှစ်တွင် လွှဲပြောင်းထောက်ပံ့ငွေစုစုပေါင်းမှာ အသုံးစရိတ်စုစုပေါင်း၏ ၇၇ ရာခိုင်နှုန်း ရှိခဲ့သော်လည်း ၂၀၁၈-၁၉ ခု၊ ဘဏ္ဍာရေးနှစ်တွင် ၈၆ ရာခိုင်နှုန်းသို့ မြင့်တက်လာပါသည်။ ထို့ကြောင့် လတ်တလောဘဏ္ဍာနှစ် ၃ နှစ်တွင် တိုင်းဒေသကြီး၏ ကိုယ်တိုင်ရှာဖွေရရှိသည့် ဘဏ္ဍာငွေမှာ ဖြည်းဖြည်းမြင့်တက်လာသော်လည်း စုစုပေါင်းအသုံး စရိတ်အတွက် ကိုယ်တိုင်ရငွေဖြင့် ဘဏ္ဍာငွေထောက်ပံ့မှုမှာ ၂၃ ရာခိုင်နှုန်းမှ ၁၄ ရာခိုင်နှုန်းသို့ လျော့ကျလာပါသည်။ အကျိုး ဆက်အားဖြင့် ပဲခူးတိုင်းဒေသကြီးအတွက် ပြည်ထောင်စုမှ လွှဲပြောင်းထောက်ပံ့ငွေမှရငွေမှာ တိုင်းဒေသကြီး ကိုယ်တိုင်ရှာဖွေ ရငွေ၏ ၆ ဆခန့် ဖြစ်ပါသည်။ အခွန်ရငွေနှင့် အခွန်မဟုတ်သည့် အခြားသာမန်ရငွေတို့ပါဝင်သည့် တိုင်းဒေသကြီး၏ ကိုယ်တိုင် ရှာဖွေရငွေမှာ ၂၀၁၈-၁၉ ခု၊ ဘဏ္ဍာရေးနှစ်အတွက် ကျပ် ၂၄ ဘီလီယံ နှင့် ထောက်ပံ့ငွေစုစုပေါင်း (အထွေထွေထောက်ပံ့ငွေ + အခွန်ဝေစုရငွေ + မဲဆန္ဒနယ်ထောက်ပံ့ငွေ) မှာ ကျပ် ၁၄၂ ဘီလီယံ လျာထားပါသည်။ ယခု မူဝါဒစာတမ်းမှာ တိုင်းဒေသကြီး၏ ရငွေရှာဖွေနိုင်စွမ်းနှင့် တိုးတက်လာနိုင်သည့်အခွင့်အလမ်းများကို အဓိကတင်ပြမည်ဖြစ်ရာ လွှဲပြောင်းထောက်ပံ့ငွေများ၏ သဘောတရားများကိုပါ အကျဉ်းချုံးဖော်ပြပါမည်။

၆။ တိုင်းဒေသကြီး ကိုယ်တိုင်ရှာဖွေရငွေများတွင် အခွန်အကောက်ရငွေနှင့် အခွန်မဟုတ်သည့် အခြားသာမန်ရငွေမှာ ၂၀၁၈-၁၉ ခု၊ ဘဏ္ဍာရေးနှစ်တွင် ၂၂ ရာခိုင်နှုန်းနှင့် ၇၈ ရာခိုင်နှုန်း အသီးသီးရှိမည်ဖြစ်ပြီး၊ ၎င်းနှစ်တွင် ငွေလုံးငွေရင်းရငွေနှင့် ကြွေးမြီရငွေများကို လျာထားခြင်းမရှိပါ။ အခွန်အကောက်ရငွေပိုင်းတွင် အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးဦးစီးဌာနက ကောက်ခံသည့် ယစ်မျိုးခွန်နှင့် ငါးလုပ်ငန်းဦးစီးဌာနကကောက်ခံသည့် ငါးလုပ်ငန်းခွန် တို့က တိုင်းဒေသကြီး အခွန်ရငွေတွင် ၇၀ ရာခိုင်နှုန်း ကျော် ပါဝင်ပါသည်။ အခြားသာမန်ရငွေတွင် မြို့ပြဝန်ဆောင်မှုများကို တာဝန်ယူဆောင်ရွက်သည့် စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့များ နှင့် အစိုးရအဖွဲ့၏ရငွေမှာ ၂၀၁၈-၁၉ ခု၊ ဘဏ္ဍာရေးနှစ်တွင် ကျပ် ၁၃ ဘီလီယံနှင့် ၄ ဘီလီယံ အသီးသီးရှိမည်ဖြစ်ပြီး တိုင်းဒေသကြီးဘတ်ဂျက်ပါ အခြားသာမန်ရငွေများ၏ ၉၂ ရာခိုင်နှုန်းနှင့် ညီမျှပါသည်။

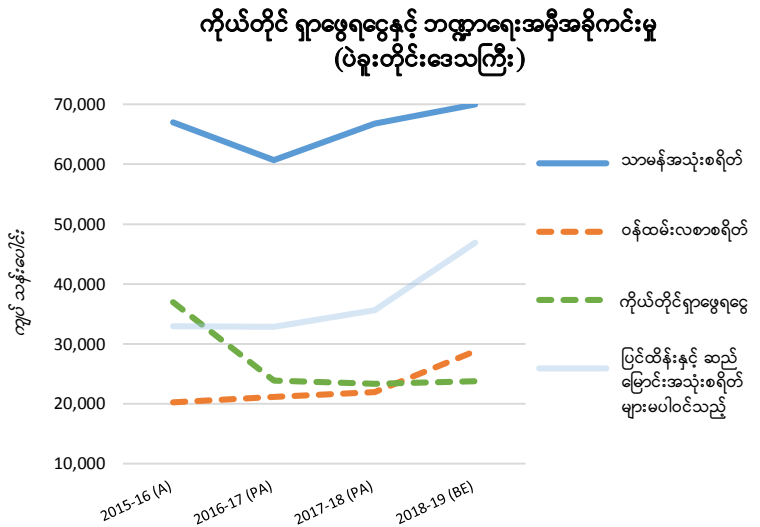
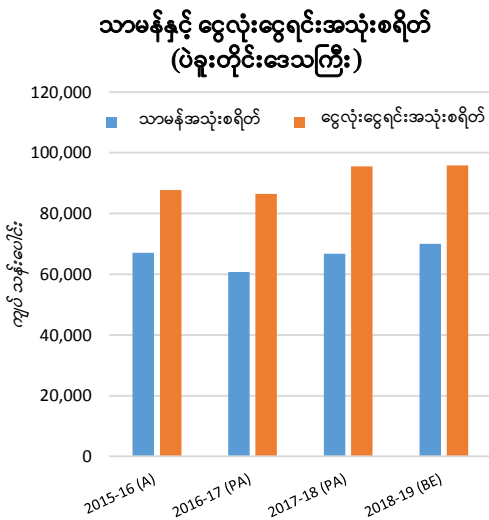
၇။ (စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့များ၏) အခွင့်အရေးလိုင်စင်များ ရောင်းချခြင်းမှရငွေများက တိုင်းဒေသကြီးဘတ်ဂျက် အခွန်မဟုတ်သည့် အခြားသားမန်ရငွေ၏ ၅၀ ရာခိုင်နှုန်းနှင့် ကိုယ်တိုင်ရှာဖွေရငွေများ၏ ၄၀ ရာခိုင်နှုန်းဖြစ်ပါသည်။ အဆိုပါ အခွင့်အရေးလိုင်စင်များမှရငွေများမှာ တိုင်းဒေသကြီး၏ ဘဏ္ဍာရေးအမှီအခိုကင်းမှုအတွက် အရေးပါသည့် ဘဏ္ဍာငွေရလမ်းဖြစ်သော်လည်း ဈေးကွက်အတွင်း ယှဉ်ပြိုင်မှုကို လျော့ကျစေရာ ဒေသတွင်းနေထိုင်သူများ၏ လူမှုဘဝနှင့် အခွင့်အလမ်းများ အပေါ် ၎င်းလိုင်စင်များ၏ သက်ရောက်မှုကိုလည်း ထည့်သွင်းစဉ်းစားရမည်ဖြစ်ပါသည်။ စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့များတွင် အခြားသော ဘဏ္ဍာငွေရလမ်းများလည်း ရှိနေပါသည်။ ဥပမာအားဖြင့် ပစ္စည်းခွန် ဖြစ်ပါသည်။ လက်ရှိတွင် တိုင်းဒေသကြီးအတွင်း ပစ္စည်းခွန်ကောက်ခံရရှိငွေမှာ ဖော်ပြပါအခွင့်အရေးလိုင်စင်များရောင်းချမှုမှရငွေထက် ၁၆ ဆ လျော့နည်းပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် မြို့ပြများ လျှင်လျှင်မြန်မြန်ကြီးထွားလာလျက်ရှိပြီး ပစ္စည်းခွန်မှရရှိမည့်အခွင့်အလမ်းများမှာ ဒေသန္တရအစိုးရများအတွက်

အခွန်ဝင်ငွေတိုးတက်စေရုံသာမက အခွန်ရငွေဖြင့် မြို့ပြဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်ရေးနှင့် မြို့ပြဝန်ဆောင်မှု တိုးတက်ကောင်းမွန်ရေးတို့အတွက်လည်း ပိုမို သုံးစွဲလာနိုင်မည်ဖြစ်ရာ အိမ်ခြံမြေပိုင်ရှင်များအတွက် အကျိုး ဖြစ်ထွန်းစေမည်ဖြစ်ပါသည်။ တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရအဖွဲ့၏ အခြားသားမန် ရငွေများတွင် စက်မှုဇုန်များမြေယာငှားရမ်းခြင်းမှ ၇၃ ရာခိုင်နှုန်းနှင့် ကမ္ဘောဇသားဒီနန်းတော်ဝင်ကြေးမှ ၂၅ ရာခိုင်နှုန်း ရရှိပါသည်။

၈။ ပဲခူးတိုင်းဒေသကြီးဘတ်ဂျက်မှ သားမန်နှင့် ငွေလုံးငွေရင်းအသုံးစရိတ် သုံးစွဲမှုများ မြင့်တက်လာလျက်ရှိပါသည်။ သို့သော်လည်း မကြာသေးမီက လစာတိုးမြှင့်မှုများက တိုင်းဒေသကြီး၏ ဘဏ္ဍာရေးအမှီအခိုကင်းမှုကို ပိုမို လျော့ကျစေပါသည်။ တိုင်းဒေသကြီးဘတ်ဂျက် ငွေလုံးငွေရင်းအသုံးစရိတ်မှာ ၂၀၁၇-၁၈ ခု၊ ဘဏ္ဍာရေးနှစ်တွင် ကျပ် ၈၈ ဘီလီယံ ရှိခဲ့ရာမှ ၂၀၁၈-၁၉ ခု၊ ဘဏ္ဍာရေးနှစ်တွင် ကျပ် ၉၆ ဘီလီယံသို့ မြင့်တက်လာပါသည်။ တစ်ချိန်တည်းမှာပင် ဝန်ထမ်းလစာစရိတ် တိုးမြှင့်မှုများကြောင့် အလားတူကာလအတွင်း သားမန်အသုံးစရိတ်မှာ ကျပ် ၆၇ ဘီလီယံမှ ၇၀ ဘီလီယံ သို့ အနည်းငယ် မြင့်တက်ခဲ့ပါသည်။ သားမန်အသုံးစရိတ်အောက်ရှိ ဝန်ထမ်းလစာစရိတ်များမှာ ၂၉ ဘီလီယံမှ ၄၀ ဘီလီယံသို့ မြင့်တက်ခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ အကျိုးဆက်အားဖြင့် တိုင်းဒေသကြီးဘတ်ဂျက်၏ ကိုယ်တိုင်ရှာဖွေရငွေမှာ ၎င်းဘတ်ဂျက်ပါ ဌာန၊ အဖွဲ့အစည်းများ၏ ဝန်ထမ်းလစာစရိတ်များအတွက်ပင်လျှင် မလုံမလောက်ဖြစ်စေပြီး၊ တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရ၏ ဘဏ္ဍာရေးအမှီအခိုကင်းမှုကို အကန့်အသတ်

ဖြစ်စေပါသည်။ အောက်ဖော်ပြပါသရုပ်ဖော်ပုံတွင် တိုင်းဒေသကြီးဘတ်ဂျက်ကိုယ်တိုင်ရှာဖွေရငွေများသည် ဒေသ၏သာမန်အသုံးစရိတ်များထက် အတော်များများ လျော့နည်းသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ အခြေခံအားဖြင့် သာမန်အသုံးစရိတ်များမှာ အစိုးရစနစ်တစ်ရပ်လည်ပတ်ရေးအတွက် မဖြစ်မနေ သုံးစွဲရသည့် စီမံအုပ်ချုပ်ရေးရာ အသုံးစရိတ်များဖြစ်ပါသည်။

တိုင်းဒေသကြီး၏ ရငွေရှာဖွေနိုင်ခွင့်ကို အကျဉ်းချုပ်ကြည့်လျှင်

၉။ ၂၀၀၈ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေက ပြည်ထောင်စုနှင့် တိုင်းဒေသကြီး၊ ပြည်နယ်အဆင့်သို့ လုပ်ငန်းတာဝန်များခွဲဝေမှုကို အခြေခံအားဖြင့် လမ်းညွှန်ပါသည်။ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ ပုဒ်မ ၂၅၄ တွင် “(က) တိုင်းဒေသကြီး၊ သို့မဟုတ်၊ ပြည်နယ်များက ဇယား ၅ ပါအခွန်အခများကို ဥပဒေနှင့်အညီ ကောက်ခံ၍ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဘဏ္ဍာရန်ပုံငွေသို့ ပေးသွင်း ရမည်” နှင့် (ခ) တိုင်းဒေသကြီး၊ သို့မဟုတ်၊ ပြည်နယ်များသည် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဘဏ္ဍာရန်ပုံငွေများကို ဥပဒေနှင့်အညီ သုံးစွဲခွင့်ရှိသည်” ဟူ၍ ဖော်ပြပါရှိပါသည်။

၁၀။ အသေးစိတ်ဆိုရလျှင် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ ဇယား ၂ က တိုင်းဒေသကြီး၊ ပြည်နယ်များ၏ ဥပဒေပြုရေးနှင့် စီမံအုပ်ချုပ်ရေးတာဝန်များကို ဖော်ပြထားပါသည်။ ၎င်းလုပ်ပိုင်ခွင့်တာဝန်များတွင် ဇယား ၁ ၌ ဖော်ပြထားသည့် ပြည်ထောင်စု၏ လုပ်ငန်းတာဝန်များနှင့် ကင်းလွတ်နေသည်များရှိသလို အတိုင်းအတာတစ်ခု ထပ်နေသည်များလည်း ရှိပါသည်။ တိုင်းဒေသကြီး၊ ပြည်နယ်အစိုးရများသို့ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေအရ အပ်နှင်းထားသည့်လုပ်ငန်းတာဝန်များမှာ တိုင်းဒေသကြီး၊ ပြည်နယ်ဘတ်ဂျက်များတွင် ပေါ်လွင်ပါသည်။ တိုင်းဒေသကြီး၊ ပြည်နယ်ဘတ်ဂျက်များတွင်ပါဝင်သည့် ဌာန၊ အဖွဲ့အစည်းများက ဒေသန္တရအစိုးရများ၏ လုပ်ငန်းတာဝန်များကို အကောင်အထည်ဖော်ပေးရသလို တစ်ချိန်တည်းမှာပင် ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးဌာနများထံ တာဝန်ခံထားရပါသည်။ စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့များမှာမူ တိုင်းဒေသကြီး၊ ပြည်နယ်အစိုးရများထံ တိုက်ရိုက်တာဝန်ခံရသည့် တစ်ခုတည်းသော ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုလျှော့ချထားသည့် အဖွဲ့အစည်းများ ဖြစ်ပါသည်။

၁၁။ အလားတူပင် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ ဇယား ၅ က တိုင်းဒေသကြီး၊ ပြည်နယ်အစိုးရများ၏ ဘဏ္ဍာငွေရှာဖွေနိုင်ခွင့်အာဏာကို ညွှန်ပြပြီး၊ လက်တွေ့တွင် မရှင်းလင်းသည့်အနေအထားများလည်း ရှိပါသည်။ ပြည်ထောင်စုနှင့် တိုင်းဒေသကြီး၊ ပြည်နယ်အစိုးရများအကြား ဘဏ္ဍာငွေရှာဖွေနိုင်ခွင့်တွင် ရှုပ်ထွေးမှုများ၊ ထပ်နေသည်များ ရှိသော်လည်း ၂၀၀၈ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေနှင့် ၂၀၁၅ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေကို ပြင်ဆင်သည့်ဥပဒေ ၂ ရပ်ကို နှိုင်းယှဉ်ကြည့်လျှင် ၂၀၀၈ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေမှာ တိုင်းဒေသကြီး၊ ပြည်နယ်အစိုးရများ၏ ဘဏ္ဍာငွေရှာဖွေနိုင်ခွင့်အာဏာကို ပို၍ ရှင်းရှင်းလင်းလင်းဖော်ပြထားသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ ၂၀၁၅ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေကိုပြင်ဆင်သည့်ဥပဒေတွင် ထပ်မံဖြည့်စွက်ထားသည့် တိုင်းဒေသကြီး၊ ပြည်နယ်များ၏

ဘဏ္ဍာငွေရှာဖွေနိုင်ခွင့်အာဏာမှာ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေမတိုင်ခင်ကတည်းက ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် ပြည်ထောင်စုဥပဒေများနှင့် ချိတ်ဆက်ထားသည်ကို တွေ့ရပါသည်။

ဇယား ၅ - တိုင်းဒေသကြီး၊ ပြည်နယ်များက ကောက်ခံရမည့်အခွန်အခများ (၂၀၀၈ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ)

1. * မြေယာခွန်
2. * ယစ်မျိုးခွန်
3. * တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်က စီမံခန့်ခွဲခွင့်ရှိသည့် ဆည်များ၊ တာတမံများကို အရင်းခံသည့် ရေခွန်၊ တာတမံခွန်နှင့် ထိုဆည်များ၊ တာတမံများ၏ ရေအားဖြင့် ထုတ်လုပ်ရရှိသည့် လျှပ်စစ်ဓာတ်အားသုံးစွဲခ
4. * ** တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်က စီမံခန့်ခွဲခွင့်ရှိသည့် လမ်းများ၊ တံတားများ ဖြတ်သန်းခ
5. * (က) ရေချိုငါးလုပ်ငန်းအပေါ်တွင် စည်ကြပ်ကောက်ခံသည့် ဘဏ္ဍာတော်ကြေး
(ခ) သတ်မှတ်ထားသောအကွာအဝေးအတွင်း ပင်လယ်ငါးဖမ်းလုပ်ငန်းအပေါ်တွင်စည်းကြပ်ကောက်ခံသည့် ဘဏ္ဍာတော်ကြေး
6. တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ် ကုန်းလမ်း၊ ရေလမ်းသုံးယာဉ်များဆိုင်ရာဥပဒေအရ စည်းကြပ်သောအခွန်
7. တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ပိုင်ပစ္စည်းများ၊ ရောင်းရငွေနှင့် ငှားရမ်းခများ၊ ယင်းပစ္စည်းများမှ ရရှိသော အခြားအကျိုးအမြတ်များ
8. တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်များက ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများအတွက် သတ်မှတ်ကောက်ခံသည့် အခကြေးငွေများ၊ အခွန်အခများနှင့် အခြားရငွေများ
9. တိုင်းဒေသကြီးတရားလွှတ်တော် သို့မဟုတ် ပြည်နယ်တရားလွှတ်တော်အပါအဝင် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အတွင်း ရှိ တရားရုံးများက ချမှတ်သည့် ဒဏ်ငွေများ၊ ဝန်ဆောင်မှုအတွက်ကောက်ခံသည့် အခွန်အခများနှင့် အခြားရငွေများ
10. တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဘဏ္ဍာရန်ပုံငွေများ ထုတ်ချေးသဖြင့် ရရှိသော အတိုးများ
11. တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်၏ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဖြင့်ရရှိသည့် အကျိုးအမြတ်များ
12. * တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အတွင်းရှိ သစ်တောများမှ အောက်ပါပစ္စည်းများ ထုတ်ယူသည့်အတွက် ကောက်ခံသည့် အခွန်အခများ
(က) ကျွန်းနှင့်သတ်မှတ်သောသစ်မာများမှအပ ကျန်သစ်များအပေါ်တွင် ကောက်ခံသည့်အခွန်
(ခ) ထင်း၊ မီးသွေး၊ ကြိမ်၊ ဝါ၊ ငှက်သိုက်၊ ရှားစေး၊ သနပ်ခါး၊ ထင်းရှူးဆီ၊ သစ်မွှေး၊ ပျားထွက်ပစ္စည်းများစသည်တို့အပေါ် ကောက်ခံသည့်အခွန်
13. * မှတ်ပုံတင်ကြေး
14. ပွဲခွန်
15. * ဆားခွန်
16. * ပြည်ထောင်စု ဘဏ္ဍာရန်ပုံငွေမှရရှိသည့် ဘဏ္ဍာငွေများ
17. * တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အတွင်းရှိ စည်ပင်သာယာရေးဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းများ၏ ထည့်ဝင်ငွေများ
18. ပိုင်ရှင်မပေါ်သော သွင်းထားငွေများနှင့် ပစ္စည်းများ
19. ရတနာသိုက်

Note: * တိုင်းဒေသကြီး၊ ပြည်နယ်များ၏ ဘဏ္ဍာရန်ပုံငွေတွင် ပေါ်ပေါ်လွင်လွင် ပါဝင်သည့် ရငွေများ
** ပြည်ထောင်စုလမ်းများအသုံးပြုခကို ပြည်ထောင်စုလမ်းဦးစီးဌာနက ကောက်ခံပါသည်။ တိုင်းဒေသကြီး၊ ပြည်နယ်အစိုးရများအောက်ရှိလမ်းများကို တိုင်းဒေသကြီး၊ ပြည်နယ်အဆင့် လမ်းဦးစီးဌာနက ကောက်ခံပါသည်။ မော်တော်ယာဉ်လိုင်စင်ကြေးများကို ပြည်ထောင်စု သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးနှင့် ဆက်သွယ်ရေးဝန်ကြီးဌာနလက်အောက်ရှိ ကုန်းလမ်းညွှန်ကြားမှုဦးစီးဌာနက ကောက်ခံပါသည်။

ဇယား ၅ - တိုင်းဒေသကြီး၊ ပြည်နယ်များက ကောက်ခံရမည့်အခွန်အခများ (၂၀၀၈ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေကို ပြင်ဆင် သည့်ဥပဒေ)

ပြည်ထောင်စုကပြဋ္ဌာန်းသည့်ဥပဒေနှင့်အညီ

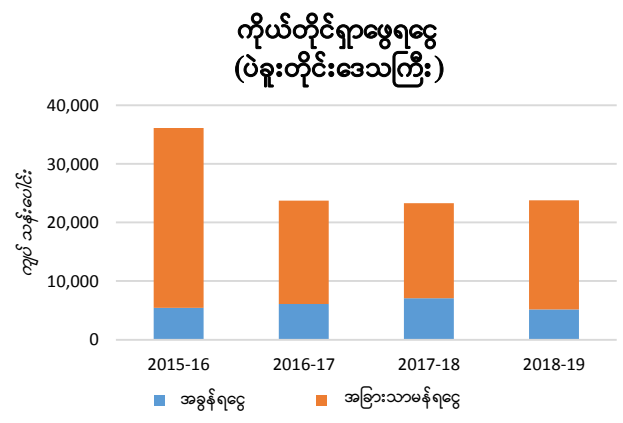
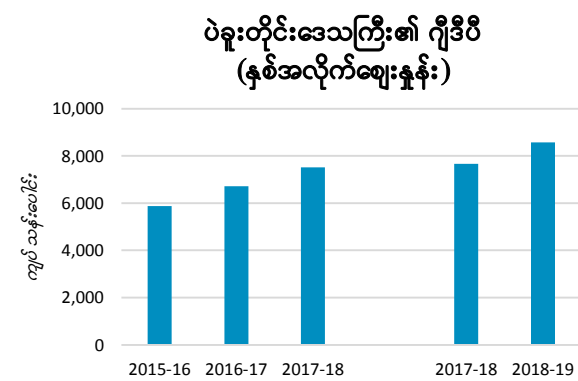
1. အရင်းအနှီးဆိုင်ရာ အခွန်အခများ
2. အာမခံလုပ်ငန်းဆိုင်ရာ အခွန်အခများ
3. ဝင်ငွေခွန်ဆိုင်ရာ အခွန်အခများ
4. ကုန်သွယ်လုပ်ငန်းခွန်ဆိုင်ရာ အခွန်အခများ
5. အကောက်ခွန်ဆိုင်ရာ အခွန်အခများ
6. ဟိုတယ်နှင့် တည်းခိုခန်းဆိုင်ရာ အခွန်အခများ
7. ခရီးသွားလာရေးဆိုင်ရာ အခွန်အခများ
8. စာချုပ်စာတမ်းမှတ်ပုံတင်ခြင်းဆိုင်ရာ အခွန်အခများ
9. ပင်လယ်ကမ်းနီးငါးလုပ်ငန်းဆိုင်ရာ အခွန်အခများ
10. ရေနံ၊ သဘာဝဓာတ်ငွေ့ဆိုင်ရာ အခွန်အခများ
11. သတ္တုနှင့် သတ္တုတွင်းဆိုင်ရာ အခွန်အခများ
12. ကျောက်မျက်ရတနာဆိုင်ရာ အခွန်အခများ
13. ကျွန်းနှင့် အုပ်စု (၁) အမျိုးအစားတွင်ပါဝင်သော သစ်ယာ၊ အင်ကြင်း၊ ပျဉ်းကတိုး၊ ပိတောက်၊ သဗ်နန်းနက်၊ တမလန်းမှအပ ကျန်သစ်အမျိုးအစားများနှင့်သက်ဆိုင်သည့် အခွန်အခများ
14. စက်မှုလုပ်ငန်းဆိုင်ရာ အခွန်အခများ
15. စက်လှေ၊ သင်္ဘော၊ ဘယ်ယာများ တည်ဆောက်ရေးနှင့် ပြင်ဆင်ထိန်းသိမ်းရေးဆိုင်ရာ အခွန်အခများ
16. လေကြောင်းသယ်ယူပို့ဆောင်ရေးဆိုင်ရာ အခွန်အခများ
17. အိမ်ရာနှင့် အဆောက်အအုံများဆိုင်ရာ အခွန်အခများ
18. ကိုယ်ပိုင်ကျောင်းနှင့် သင်တန်းများဆိုင်ရာ အခွန်အခများ
20. စာပေ၊ သဘင်၊ ဂီတ၊ ရိုးရာပန်း၊ ရုပ်ရှင်၊ ဗီဒီယိုဆိုင်ရာ အခွန်အခများ

၁၂။ ဒေသန္တရအစိုးရများ၏ အသုံးစရိတ်လိုအပ်ချက်များအတွက် ၎င်းတို့ကို သင့်လျော်သည့် ကိုယ်တိုင်ဘဏ္ဍာငွေရှာဖွေ နိုင်ခွင့်ပြုရာတွင် အရေးပါသည့် ထည့်သွင်းစဉ်းစားရန် အချက်များရှိပါသည်။ (ကမ္ဘာ့ဘဏ်၊ ၂၀၀၈)။ ပထမဆုံးစဉ်းစားရမည့် အချက်မှာ ဒေသန္တရအစိုးရများ၏ ဘဏ္ဍာရငွေရလမ်းများမှာ ၎င်းအစိုးရများအဆင့်၌ ပံ့ပိုးရမည့် ပြည်သူ့ဝန်ဆောင်မှုများနှင့် တိုက်ရိုက်ချိတ်ဆက်မှုရှိနေရန် လိုအပ်ပါသည်။ တနည်းအားဖြင့် ဒေသန္တရဝန်ဆောင်မှုရရှိသူများ၊ သက်ဆိုင်သူများအတွက်သာ အခွန်ဝန်ထုပ်ကျရောက်စေမည်ဆိုလျှင် ၎င်းဒေသန္တရအခွန်အမျိုးအစားကို ဒေသန္တရအစိုးရများထံ ကောက်ခံခွင့်ပေးခြင်းဖြစ် ပါသည်။ ဒေသန္တရအစိုးရများက သတင်းအချက်အလက်အားကောင်းသည့်အတွက် ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုလျှော့ချလေ့ရှိသည့်ကဏ္ဍများ ဖြစ်သည့် ပညာရေးနှင့် ကျန်းမာရေးကဏ္ဍများကဲ့သို့သော အခြေခံပြည်သူ့ရေးရာဝန်ဆောင်မှုများအတွက် ဘဏ္ဍာငွေလိုအပ်ချက် ကိုမူ ပြည်ထောင်စုမှ လွှဲပြောင်းထောက်ပံ့ငွေများဖြင့် ဘဏ္ဍာငွေတိုက်ရိုက်ဖြည့်ဆည်းပါသည်။ ဒုတိယအချက်မှာ ဒေသန္တရ အစိုးရများအတွက် ဘဏ္ဍာငွေစည်းကြပ်ပိုင်ခွင့်အာဏာအတိုင်းအတာ ဖြစ်ပါသည်။ ဒေသန္တရအစိုးရများကို ခွင့်ပြုထားသော ဘဏ္ဍာငွေရှာဖွေနိုင်မှုနည်းလမ်းများအတွက် မည်မျှအတိုင်းအတာအထိ ခွင့်ပြုထားသနည်းဆိုသည်နှင့် သက်ဆိုင်ပါသည်။ အခွန်နှုန်းထား၊ အခွန်အခြေ၊ စည်းကြပ်တန်ဖိုးသတ်မှတ်ခြင်း၊ ရငွေရှာဖွေနိုင်မှုနှင့် အခွန်အကောက်ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းခြင်း၊ အခွန် စနစ်စီမံခန့်ခွဲခြင်း စသည်တို့ပါဝင်ပါသည်။ နောက်ဆုံးတစ်ချက်မှာ သက်ဆိုင်ရာ ဒေသန္တရအစိုးရအဆင့်၏ အခွန်စီမံခန့်ခွဲနိုင်မှု စွမ်းရည်နှင့် တွက်ချေကိုက်ခြင်းရှိ-မရှိ (ဥပမာ အခွန်စီမံခန့်ခွဲမှုကုန်ကျစရိတ်နှင့် ပြန်ရသည့်အကျိုးကျေးဇူး) တို့ကို ထည့်သွင်း စဉ်းစား၍ ဆန်းစစ်ရမည်ဖြစ်ပါသည်။

နှိုင်းယှဉ်လေ့လာသည့်နိုင်ငံအချို့နှင့် မြန်မာနိုင်ငံတို့ရှိ ဒေသန္တရအခွန်အကောက်အမျိုးအစားများ			
တရုတ်	အိန္ဒိယ	ဖိလစ်ပိုင်	မြန်မာ
ထပ်ဆင့်တိုးတန်ဖိုးခွန်	ထပ်ဆင့်တိုးတန်ဖိုးခွန်	စီးပွားရေးလုပ်ငန်းခွန်	ယစ်မျိုးခွန်
စီးပွားရေးလုပ်ငန်းခွန်	ရောင်းခွန်	စိုက်ပျိုးမြေခွန်	မြေယာခွန်
တစ်ဦးကျ ဝင်ငွေခွန်	ပရော်ဖက်ရှင်နယ်လုပ်သားခွန် (တစ်ဦးကျ ဝင်ငွေခွန်)	ပရော်ဖက်ရှင်နယ်လုပ်သားခွန် (တစ်ဦးကျ ဝင်ငွေခွန်)	တာဝန်ခွန်
ကုမ္ပဏီ ဝင်ငွေခွန်	တံဆိပ်ခေါင်းခွန်	ပုံနှိပ် ဖြန့်ဝေခွန်	ဓာတ်သတ္တုခွန်
သယံဇာတခွန်	မိမိခံပစ္စည်းခွန်	ရပ်ရွာခွန် (ရပ်ရွာအတွင်း နေထိုင်ခွန်)	ငါးလုပ်ငန်းခွန်
မြို့ပြ ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးခွန်	ပြည်နယ်ခြား ကုန်သွယ်ခွန်	သဲ၊ ကျောက်စလစ်နှင့် အခြား ကျောက်တွင်းခွန်	ကျွန်းသစ်နှင့် သတ်မှတ်သစ်မာ များမှအပ သစ်တောထွက်ပစ္စည်း ထုတ်ယူခွန်
မြို့ပြမြေယာအသုံးချခွန်	မတည်ပစ္စည်းအပေါ် အမြတ်ခွန်	သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး ဗင်ကားနှင့် ထရပ်ကားများအပေါ် ကောက်ခံခွန်	ပစ္စည်းခွန်
စိုက်ပျိုးရေးဆက်စပ်အခွန်	ပစ္စည်းခွန်	ပစ္စည်းခွန်	ဘီးခွန်
စာချုပ်စာတမ်းခွန်	ပွဲခွန်	ပွဲခွန်	
စိုက်ပျိုးမြေယာအသုံးချခွန်	ဖြတ်သန်းအသုံးပြုခ	ပိုင်ဆိုင်ပစ္စည်းလွှဲပြောင်းမှုအပေါ် ကောက်ခံသည့်အခွန်	
မော်တော်ယာဉ်ဝယ်ယူခွန်		လုပ်ငန်းလိုင်စင်ခွန်	

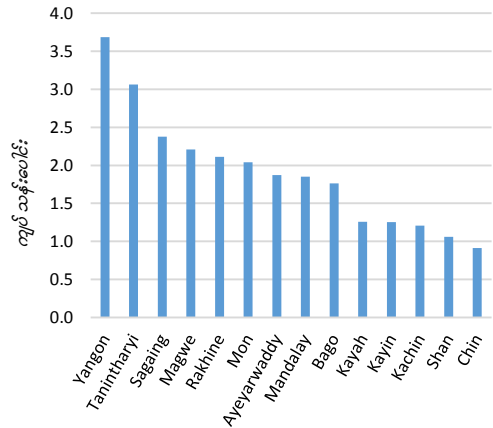
ပဲခူးတိုင်းဒေသကြီး၏ ရငွေစွမ်းဆောင်ရည်

၁၃။ လတ်တလောနှစ်များတွင် ပဲခူးတိုင်းဒေသကြီး၏ အမည်ခံဂျီဒီပီ သိသိသာသာ တိုးတက်လာသော်လည်း အခွန်စွမ်းဆောင်နိုင်စွမ်း (တနည်းအားဖြင့် အခွန်ဝင်ငွေရရှိမှုမှာ) စီးပွားရေးတိုးတက်သလို လိုက်၍ မြင့်တက်လာခြင်းမရှိပါ။ ပြီးခဲ့သည့် ၃ နှစ်အတွင်း တိုင်းဒေသကြီး၏ အခွန်အကောက်ရငွေနှင့် အခြားသာမန်ရငွေမှာ ပြောင်းလဲမှု မရှိသလောက်ဖြစ်ပါသည်။ အခွန်မှရငွေမှာ ၂၀၁၈-၁၉ ဘဏ္ဍာရေးနှစ်တွင် ကျပ် ၅၁၇၁ သန်း ရှိမည်ဟု ခန့်မှန်းပြီး၊ ၎င်းပမာဏအရဆိုလျှင် တိုင်းဒေသကြီး အတွင်း လူတစ်ဦးကျ အခွန်ကောက်ခံရရှိမှုမှာ ကျပ် ၁၀၀၀ ကျော်ရှိသာ ရှိပါသည်။ အလားတူ ဘဏ္ဍာရေးနှစ်တွင် တိုင်းဒေသကြီးဘတ်ဂျက် အခြားသာမန်ရငွေမှာ ကျပ် ၁၈၆၂၂ သန်း ရှိမည်ဖြစ်ပါသည်။ အကျိုးဆက်အနေဖြင့် ပဲခူးတိုင်းဒေသကြီး၏ ကိုယ်တိုင်အခွန်ရှာဖွေရငွေနှင့် ဂျီဒီပီအချိုးမှာ ၀.၃ ရာခိုင်နှုန်းထက်လျော့နည်းပြီး၊ ပြည်ထောင်စုအစိုးရ၏ အခွန်အကောက် ရငွေ-ဂျီဒီပီအချိုး ၆ ရာခိုင်နှုန်းထက် များစွာလျော့နည်းပါသည်။

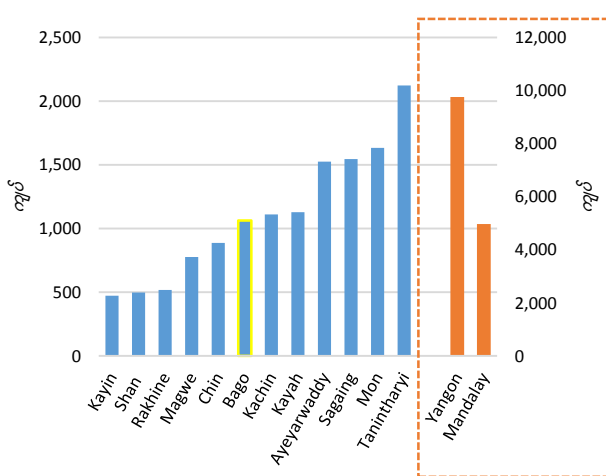

၁၄။ ၂၀၁၈-၁၉ ခု၊ ဘဏ္ဍာရေးနှစ်အတွက် ပဲခူးတိုင်းဒေသကြီး အတွင်း တစ်ဦးကျ ဂျီဒီပီတန်ဖိုး ၁.၇၆ သန်း ဝန်းကျင်ဟု ခန့်မှန်းရာ စီမံကိန်းဥပဒေပါ တစ်ဦးကျ ဂျီဒီပီတန်ဖိုး ၁.၉၈ သန်းအောက် လျော့နည်းပါသည်။ ပဲခူးတိုင်းဒေသကြီးမှာ နိုင်ငံ၏စီးပွားရေးမောင်း နှင်အားဖြစ်သည့် ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီးနှင့် နီးကပ်စွာတည်ရှိခြင်း၊ စီးပွားရေးနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု အလားအလာကောင်းများရှိခြင်းစသည့် အခွင့်အလမ်းများရှိသော်လည်း တစ်ဦးကျဂျီဒီပီတွင် ပဲခူးတိုင်းဒေသ ကြီး မှာ တိုင်းဒေသကြီးအားလုံးအနက် အနိမ့်ဆုံးဖြစ်သည်ကိုတွေ့ရပါသည်။ ၎င်းမှာ အခွန်အကောက်ကောက်ခံရရှိမှုအပေါ် သက်ရောက်နိုင်ပါသည်။ ဒေသအလိုက်ဘတ်ဂျက်များအရ လူတစ်ဦးကျကိုယ်တိုင် ဘဏ္ဍာရှာဖွေ ရငွေတွင် ပဲခူးတိုင်းဒေသကြီးမှာ တိုင်းဒေသကြီး၊ ပြည်နယ်များ အနက် အလယ်အလတ်အဆင့်တွင်ရှိသော်လည်း ၎င်း၏ လူတစ်ဦးကျ အခွန်ကောက်ခံရရှိငွေမှာ တိုင်းဒေသကြီးများ အားလုံးအနက် အနိမ့်ဆုံး ဖြစ်ပါသည်။

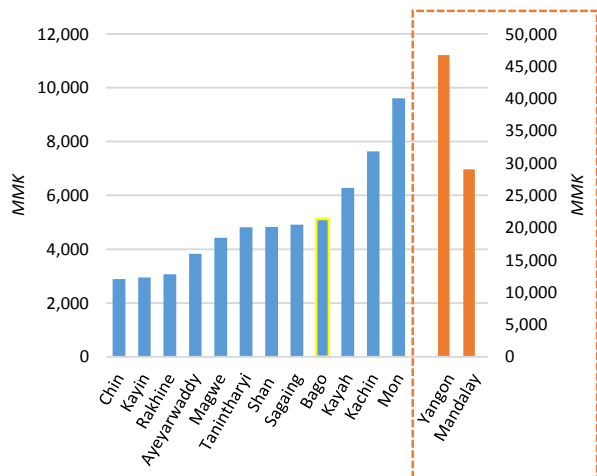
တိုင်းဒေသကြီး၊ ပြည်နယ်အလိုက် တစ်ဦးကျ ဂျီဒီပီ (၂၀၁၈-၁၉)

တိုင်းဒေသကြီး၊ ပြည်နယ်ဘတ်ဂျက်အလိုက် လူတစ်ဦးကျ အခွန်ရငွေ

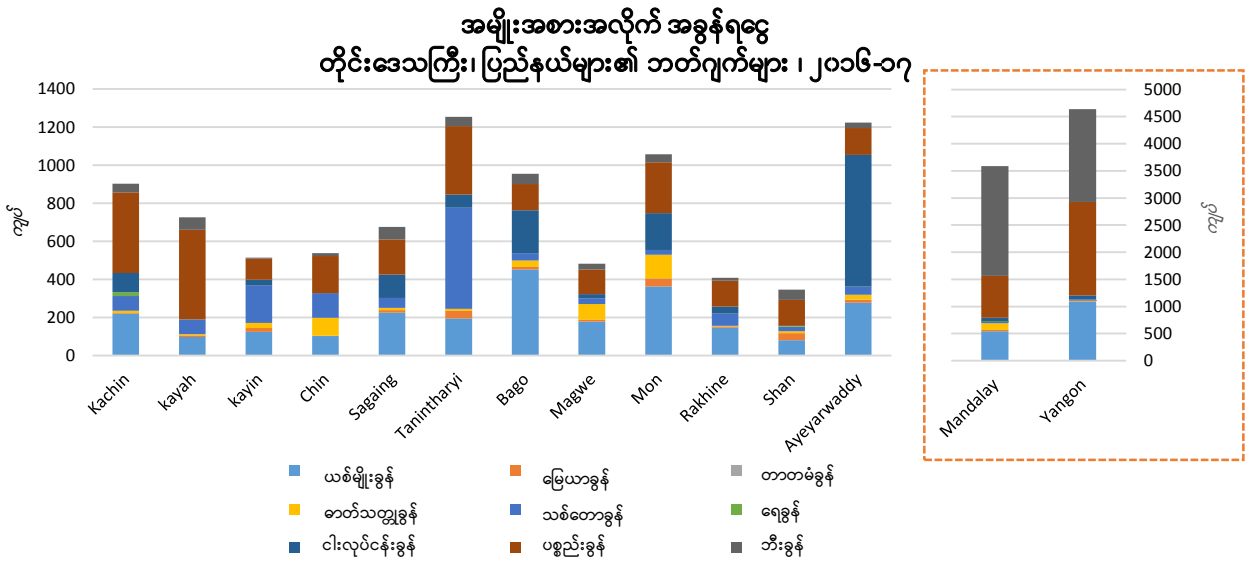

တိုင်းဒေသကြီး၊ ပြည်နယ်ဘတ်ဂျက်အလိုက် လူတစ်ဦးကျ ကိုယ်တိုင်ရှာဖွေရငွေ

၁၅။ အခွန်ကောက်ခံရခြင်းအတွက် ကုန်ကျစရိတ်နှင့် ဖြစ်နိုင်ချေရှိသည့် (တိုးတက်လာနိုင်သည့်) အခွန်အခြေတို့ကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားလျှင် တိုင်းဒေသကြီး၏ အခွန်အကောက်စွမ်းဆောင်နိုင်ရည်အားနည်းမှုကို ပို၍ မြင်သာနိုင်ပါသည်။ လက်ရှိတွင် ဒေသန္တရအခွန်အကောက် ၈ မျိုးကို ဌာန ၄ ခုက ကောက်ခံပါသည်။ ပစ္စည်းခွန်နှင့် ဘီးခွန်တို့ကို မြူနီစီပယ် စည်ပင် သာယာရေးအဖွဲ့များကလည်းကောင်း၊ မြေယာခွန်၊ ယစ်မျိုးခွန်၊ တာတမံခွန်နှင့် ဓာတ်သတ္တုခွန်တို့ကို အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေး ဦးစီးဌာနကလည်းကောင်း ကောက်ခံပါသည်။ သစ်တောထွက်ပစ္စည်းများအပေါ် ကောက်ခံသည့်အခွန်ကို သစ်တောဦးစီးဌာနက လည်းကောင်း၊ ငါးလုပ်ငန်းလိုင်စင်ခများကို ငါးလုပ်ငန်းဦးစီးဌာနကလည်းကောင်း အသီးသီး ကောက်ခံပါသည်။ တိုင်းဒေသ ကြီးအတွင်း အခွန်ကောက်ခံရရှိမှု လူတစ်ဦးကျလျှင် ကျပ် ၁၀၀၀ ဝန်းကျင်အတွက် မတူညီသည့်ဌာန ၄ ခုက ကောက်ခံလျက် ရှိသည်ကိုပါ ထည့်သွင်းစဉ်းစားလျှင် အခွန်စနစ်စီမံခန့်ခွဲမှုအတွက် ကုန်ကျရမှု (တစ်စိတ်တစ်ဒေသ) နှင့် အခွန်ရငွေနည်းပါးမှုကို ပိုမို ထင်သာမြင်သာ ရှိစေပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် မြို့ပြများ လျှင်လျှင်မြန်မြန် ဖွံ့ဖြိုးကြီးထွားလာလျက်ရှိရာ ပစ္စည်းခွန်မှာ တိုင်းဒေသကြီး၊ ပြည်နယ်များအတွက် ပို၍ အရေးပါလာနိုင်သည့်အခွန်အမျိုးအစားဖြစ်ပါသည်။ သို့သော်လည်း ပဲခူးတိုင်းဒေသ

ကြီးအတွင်း ပစ္စည်းခွန်မှရငွေမှာ သေးငယ်သည်ကို တွေ့ရပါသည်။ ပဲခူးတိုင်းဒေသကြီးအတွင်း မြို့နယ် ၂၈ မြို့နယ်ရှိသော်လည်း တိုင်းဒေသကြီးအတွင်း လူတစ်ဦးကျ ပစ္စည်းခွန်ကောက်ခံရရှိငွေမှာ မြို့နယ် ၇ မြို့နယ်သာပါဝင်သည့် ကရင်ပြည်နယ်နှင့် မနီးယိုးစွဲသာ ဖြစ်ပါသည်။ ထို့အပြင် မြို့နယ် ၇ မြို့နယ်နှင့် ၁၀ မြို့နယ်အသီးသီးသာရှိသည့် ကယားပြည်နယ်နှင့် တနင်္သာရီတိုင်း ဒေသကြီးတို့တွင် လူတစ်ဦးကျပစ္စည်းခွန်ကောက်ခံရရှိမှုမှာ ပဲခူးတိုင်းဒေသကြီးထက် ၃ ဆ ပိုမိုပါသည်။ စိတ်ဝင်စားစရာကောင်း သည်မှာ ပဲခူးတိုင်းဒေသကြီးအတွင်း လူတစ်ဦးကျအားဖြင့် ယစ်မျိုးခွန်ကောက်ခံရရှိမှုမှာ ရန်ကုန်နှင့် မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီးတို့ ပြီးနောက် အမြင့်ဆုံးဖြစ်ပါသည်။

၁၆။ ပစ္စည်းခွန်မှာ မြို့ပြတွင်သာ ကောက်ခံသည့်အခွန် ဖြစ်ရာ ဘေးတွင်ဖော်ပြထားသော သရုပ်ဖော်ပုံတွင် တိုင်းဒေသ ကြီး၊ ပြည်နယ်များအလိုက် မြို့ပြနေထိုင်သူတစ်ဦးကျပေး ဆောင်သည့် ပစ္စည်းခွန်ရငွေကို နှိုင်းယှဉ်ဖော်ပြထားပါသည်။ ပဲခူးတိုင်းဒေသကြီးအတွင်း မြို့ပြလူတစ်ဦးကျ ပစ္စည်းခွန် ကောက်ခံရရှိမှုမှာ ၆၂၀ ကျပ်ခန့်သာရှိပြီး၊ ကရင်ပြည်နယ်နှင့် ရှမ်းပြည်နယ်တို့ပြီးလျှင် အနည်းဆုံးဖြစ်သည်ကို တွေ့ရပါ သည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် မြူနီစီပယ်အဖွဲ့များမှာ မြို့ပြဖွံ့ဖြိုးရေး အခြေခံအဆောက်အအုံနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများအတွက် ကိုယ်တိုင် ရှာဖွေရငွေအပေါ် မှီခိုနေရာ ၎င်းတို့၏ အခွန်ရငွေလျော့ကျခြင်း က ဖွံ့ဖြိုးရေးအခွင့်အလမ်းများကို ဆွဲဆောင်နိုင်မည့် ဖွံ့ဖြိုးရေး လုပ်ငန်းများအတွက် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံနိုင်စွမ်းကို အကန့်အသတ်ရှိ စေမည်ဖြစ်ပါသည်။ ထို့အပြင် မြူနီစီပယ်လုပ်ငန်းများအတွက် တိုင်းဒေသကြီး၊ ပြည်နယ်အစိုးရများကို ပိုမို မှီခိုရစေနိုင်ပြီး၊ ၎င်းသို့ ဆောင်ရွက်ရပါက ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုလျော့ချပေးထားသည့် မြူနီစီပယ်အဖွဲ့များ၏ ဖြစ်ထွန်းအောင်မြင်မှုများကို ထိခိုက်စေနိုင်ပါသည်။

